

สิทธิผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา

- สิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลย ตาม พ.ร.บ.ค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าคัดค้านและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ.2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2559

๑. หน้าที่ พ.ส. ต้องสิทธิ ตาม “มาตรา ๖/๑ ในคดีที่มีการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้ผู้เสียหายหรือทายาทซึ่งได้รับความเสียหายที่มาร้องทุกข์ ดังกล่าวทราบถึงสิทธิการได้รับค่าตอบแทนตามพระราชบัญญัตินี้ ...”

๒. สิทธิของจำเลย ตามมาตรา ๒๐ จำเลยที่มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ ต้อง

(๑) เป็นจำเลยที่ถูกดำเนินคดีโดยพนักงานอัยการ

(๒) ถูกคุมขังในระหว่างการพิจารณาคดี และ

(๓) ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าจำเลยมิได้เป็นผู้กระทำความผิดและมีการถอนฟ้องในระหว่างดำเนินคดี หรือปรากฏตามคำพิพากษาอันถึงที่สุดโดยคดีนั้นว่าข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติว่าจำเลยมิได้เป็นผู้กระทำความผิดหรือการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด

ในคดีที่มีจำเลยหลายคนจำเลยคนใดถึงแก่ความตายก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดและ คณะกรรมการเห็นสมควรจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายให้แก่จำเลยอื่นที่ยังมีชีวิตอยู่ถ้าเป็นเหตุอยู่ในลักษณะคดี จำเลยที่ถึงแก่ความตายนั้นมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ได้ด้วย

• ผู้เสียหาย หรือ เหยื่ออาชญากรรม

ใคร คือ... ผู้เสียหายในคดีอาญา

ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าคัดค้านและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559

1. เป็นผู้ได้รับความเสียหายถึงแก่ชีวิต ร่างกาย หรือจิตใจ
2. ต้องเป็นการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่นโดยที่ตนไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดนั้น
3. ต้องเป็นความผิดตามรายการที่ระบุไว้ท้ายพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย

หากคุณ ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม
ถูกชิง ถูกแทง ถูกทำร้าย ถูกฆ่า ถูกข่มขืน บาดเจ็บ หรือ เสียชีวิต

โดยมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

สถานที่ยื่นคำขอ มีสิทธิขอรับเงินช่วยเหลือเยียวยาได้

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
ศูนย์พิทักษ์สิทธิสตรี

สิทธิที่อาจได้รับ

กรณีเสียชีวิต	กรณีบาดเจ็บ
<ul style="list-style-type: none"> ค่ารักษาพยาบาล ไม่เกิน 40,000 บาท ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพ ไม่เกิน 20,000 บาท ค่าชดเชยบริเวณที่บาดเจ็บ ค่าเช่าเงินกู้ กรณีไม่ได้รับ ค่าตอบแทนความเสียหายอื่น ไม่เกิน 30,000 บาท 	<ul style="list-style-type: none"> ค่าตอบแทนตามความ 30,000 - 100,000 บาท ค่าจัดการศพ 20,000 บาท ค่าจ่ายอุปกรณ์ช่วยเหลือ ไม่เกิน 30,000 บาท ค่าเบี้ยยังชีพ ไม่เกิน 40,000 บาท

หลักฐานสำคัญที่ผู้เสียหายต้องนำขึ้น

1. สำเนาใบแจ้งความ
2. สำเนาพยานบุคคล
3. สำเนาเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง

สอบถาม โทร. 1111 กด 77

สิทธิของผู้ต้องหาในคดีอาญาชั้นสอบสวน

- (๑) สิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงานแจ้งให้ญาติ หรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาไว้วางใจทราบถึงการถูกจับกุมและสถานที่ที่ถูกควบคุมในโอกาสแรก (ป.วิ.อาญา มาตรา ๗/๑)
- (๒) สิทธิที่จะพบและปรึกษาผู้ที่จะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว
- (๓) สิทธิได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติตามสมควร
- (๔) สิทธิได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย
- (๕) สิทธิได้รับการแจ้งจากเจ้าพนักงานผู้จับว่าผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา มีสิทธิ ตามข้อ ๑ ถึง ๕
- (๖) สิทธิที่จะได้รับการสอบสวนโดยเร็ว และได้รับทราบการแจ้งสิทธิต่างๆ จากพนักงานสอบสวน (ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๓๕)
- (๗) สิทธิให้ทนายความหรือผู้ที่ตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำของผู้ต้องหา (ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๓๕/๓)
- (๘) สิทธิที่จะให้การหรือไม่ก็ได้ (ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๓๕/๔)

- (๙) สิทธิที่จะไม่ถูกบังคับขู่เข็ญ ส่อลวง ให้สัญญาเพื่อให้การ (ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๓๕)
- (๑๐) สิทธิของผู้ต้องหาที่เป็นเด็กและเยาวชนที่จะได้รับการสอบสวนคดีบางประเภท
- โดยมีนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ พนักงานอัยการและทนายความเข้าร่วมฟังการสอบสวน (ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๓๕/๒)
- (๑๑) สิทธิที่จะได้รับการประกันตัว (ป.วิ.อาญา มาตรา ๘๔/๑, ๑๐๖)
- (๑๒) สิทธิร้องขอให้ศาลสั่งปล่อยตัวหากมีการควบคุมตัวโดยมิชอบ (ป.วิ.อาญา มาตรา ๙๐)
- (๑๓) สิทธิได้รับการจัดหาทนายกรณคดีมีอัตราโทษประหารชีวิต หรือผู้ต้องหาที่มีอายุไม่เกินสิบแปดปี และในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกหากผู้ต้องหาไม่มีทนายและต้องการทนาย พนักงานสอบสวนต้องจัดหาทนายให้ (ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๓๕/๑)
- (๑๔) สิทธิที่จะได้รับแจ้งถึงพฤติการณ์ และการกระทำที่ถูกกล่าวหา ก่อนการถูกแจ้งข้อกล่าวหา (ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๓๕)
- (๑๕) สิทธิได้รับการจัดหาล่าม (ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๓)

สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม และสิทธิผู้ต้องหา

ข้อมูลสิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา ซึ่งเป็นสิทธิอันชอบธรรมในการอำนวยความยุติธรรม ได้แก่

01

สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา

02

สิทธิการขอรับการช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี การปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย และการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนจากกองยุติธรรม

03

สิทธิของผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหาในคดีอาญาขึ้นสอบสวน

03

03

สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐ ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย

ใครคือ... ผู้เสียหายในคดีอาญา

- 1 ผู้เสียหายมีความเสียหายอันเกิดจากอาชญากรรม
- 2 ต้องเป็นการกระทำของอาชญากรรมผู้ต้องหาซึ่งมีเจตนากระทำความผิด
- 3 ต้องเป็นความผิดตามกฎหมายที่บัญญัติกำหนดโทษจำคุกสำหรับผู้เสียหาย

- 3.1 ความผิดที่เป็นการกระทำความผิดอาชญากรรมซึ่งกำหนดโทษจำคุก
- 3.2 ความผิดที่ก่อความเสียหายต่อประชาชน ชาติ ศาสนา
- 3.3 ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการฉ้อโกง
- 3.4 ความผิดกฎหมายที่ก่อความเสียหายต่อผู้เสียหายที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีบริบูรณ์
- 3.5 ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการฉ้อโกง
- 3.6 ความผิดที่เป็นการกระทำความผิดอาชญากรรมซึ่งมีโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป
- 3.7 ความผิดที่ก่อความเสียหายต่อผู้เสียหายที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีบริบูรณ์
- 3.8 ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการฉ้อโกง
- 3.9 ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการฉ้อโกง

สถานที่ยื่นคำขอ

มีสิทธิขอเงินช่วยเหลือเยียวยาได้ (ฟรี) เช่น สถานีตำรวจประจำเขต, กองบังคับการตำรวจจราจร, สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทั่วประเทศ และสถานีนิติเวชวิทยาทุกแห่ง
** ผู้เสียหายต้องยื่นคำขอภายใน 1 ปี นับแต่วันที่เกิดเหตุ **

สิทธิที่อาจได้รับ

1. กรณีไม่เสียชีวิต
 - ค่ารักษาพยาบาลไม่เกิน 40,000 บาท
 - ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพไม่เกิน 20,000 บาท
 - ค่าขาดประโยชน์ที่ค่าหาติดตามค่าจ้างขั้นต่ำ แต่ไม่เกิน 1 ปี
 - ค่าตอบแทนความเสียหายอื่นไม่เกิน 50,000 บาท
2. กรณีเสียชีวิต
 - ค่าตอบแทนความตาย 30,000 – 100,000 บาท
 - ค่าจัดการศพ 20,000 บาท
 - ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดูไม่เกิน 40,000 บาท
 - ค่าเสียหายอื่นไม่เกิน 40,000 บาท

หลักฐานสำคัญที่ผู้เสียหายต้องนำมาขึ้น

- 1 สำเนาบันทึกแจ้งความ
- 2 สำเนารายงานการสอบสวน
- 3 บันทึกการแจ้งสิทธิ

สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐตามพระราชบัญญัติ ค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา

ใครคือ...จำเลยในคดีอาญา

- 1 เป็นจำเลยที่ถูกดำเนินคดีโดยพนักงานอัยการ
- 2 ถูกยกฟ้องในระหว่างพิจารณาคดี
- 3 ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าจำเลยมีผิดเป็น ผู้กระทำอาชญากรรมแต่การฟ้องผิดเป็นจำเลยในคดี หรือปรากฏหลักฐานที่พิพาทยกฟ้องในคดีนั้นว่าจำเลยคือผู้กระทำอาชญากรรมแต่จำเลยไม่ได้เป็นผู้กระทำอาชญากรรมที่ฟ้องจำเลยเป็นความผิด

สิทธิที่อาจได้รับ

1. กรณีไม่เสียชีวิต
 - ค่าทดแทนการถูกขูดเงิน จำย 500 บาท
 - ค่าความเสียหายที่เกิดจากขูดเงินตามอัตราที่กำหนด
 - ค่ารักษาพยาบาลไม่เกิน 40,000 บาท
 - ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพไม่เกิน 50,000 บาท
 - ค่าขาดประโยชน์ที่นำมาใช้ได้ (ตามอัตราเงินขึ้นค่าในจังหวัดที่ทำงาน)
 - ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี ค่าความความ (ไม่เกินอัตราที่กำหนด)
 - ค่าใช้จ่ายกรณีอื่น ไม่เกิน 30,000 บาท
2. กรณีเสียชีวิต
 - ค่าทดแทน 100,000 บาท
 - ค่าริชการศพ 20,000 บาท
 - ค่าขาดประโยชน์ไม่เกิน 40,000 บาท
 - ค่าเสียหายอื่นไม่เกิน 40,000 บาท

สถานที่ยื่นคำขอ

มีสิทธิขอเงินช่วยเหลือเยียวยาได้ เช่น เงินค่าเล่าเรียนสำหรับบุตร, กรณีคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, สำเนาบัญชีรวมของคดีละเลยอาชญากรรม และกรณีละเลยอาชญากรรม
จำเลยต้องยื่นคำขอภายใน 1 ปี นับแต่วันที่ได้คำพิพากษาในที่สุดถึงศาลขึ้น

หลักฐานสำคัญที่ผู้เสียหายต้องนำมาขึ้น

- 1 หนังสือรับรองคดีถึงที่สุด
- 2 สำเนาบทวินิจฉัย หมายจำคุก และหมายปล่อย
- 3 สำเนาคำพิพากษาของทุกชั้นศาล

ที่มา : กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ สำนักงานอัยการหรือทางานอื่นที่ผู้ยื่นคำขอในคดีอาญา

การช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี

“ไม่มีเงินจ้างทนาย ไม่มีเงินขึ้นศาล กองทุนยุติธรรมเข้าถึงประชาชนอย่างเท่าเทียม”

1 การช่วยเหลือในการดำเนินคดี

- ค่าจ้างทนาย
- ค่าที่ปรึกษากฎหมาย
- ค่าธรรมเนียมศาล
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

2 ใครมีสิทธิขอความช่วยเหลือ

- 👤 **โจทก์** : ต้องการยื่นคำร้องฟ้องร้องหรือบังคับคดี
- 👤 **จำเลย** : ต้องการต่อสู้คดีหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

3 เกณฑ์การพิจารณา

- ✓ ข้อเท็จจริงและพฤติกรรรม
- ✓ สถานทางการเงิน
- ✓ โอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือบรรเทาความเสียหายตามกฎหมายอื่นๆ

4 ฐานะผู้ขอความช่วยเหลือ

- ✓ รายได้หรือความสามารถทางเศรษฐกิจ
- ✓ การใช้จ่ายตามปกติอันสมควร
- ✓ การหนี้สินความสามารถเข้าถึง
- ✓ ความยุติธรรม

การปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย

“ไม่มีเงินประกันตัว กองทุนยุติธรรมเข้าถึงประชาชนอย่างเท่าเทียม”

ใครมีสิทธิขอประกันตัว
=
ผู้ต้องหาหรือจำเลยถูกคุมขัง
หรือจะถูกคุมขังในคดีอาญา
หรือกรณีอื่นๆ

ขั้นตอนการขอความช่วยเหลือ จากกองทุนยุติธรรม

- ชั้นพนักงานสอบสวน
- ▼
- ชั้นพนักงานอัยการ
- ▼
- ชั้นศาล

เกณฑ์การพิจารณาให้ความช่วยเหลือ

- 1 ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ไม่มีพฤติการณ์หลบหนี
- 2 ไม่ยุ่งกับพยานหลักฐานหรือไม่ก่อเหตุอันตราย
- 3 ลักษณะการกระทำผิดไม่ร้ายแรงหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อย
- 4 สาเหตุหรือพฤติกรรมการนำเชื่อว่าไม่ได้กระทำผิด
- 5 ประวัติการกระทำผิด บิดเบี้ยว ความประพฤติและฐานะ
- 6 ความคิดเห็นของผู้เสียหายหรือเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้อง

สิทธิของผู้ต้องสงสัยในคดีอาญาชั้นสอบสวน

ผู้ต้องหา หมายถึง บุคคลที่ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิด แต่ยังไม่ได้ถูกฟ้องคดีอาญา (ป.5.อ.มาตรา 2(2))
จากหมายหมายของผู้ต้องหาครั้งแรก จะต้องมีจำคุกหรือห้ามเป็นสื่อจนถึงต้องสงสัยว่าได้กระทำความผิดเท่านั้น
สำหรับการที่จะกระทำความผิดหรือยังไม่เป็น ยังไม่มีการฟ้องผู้ต้องหาจึงต้องสงสัยและพยานหลักฐานมากโดยศาล
ซึ่งต้องหาอันที่ถือเป็นบุคคลหนึ่ง ที่รัฐธรรมนูญได้คุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานต่างๆไว้ ประเภทที่ไม่ได้รับรองสิทธิ
ของผู้ต้องหาไว้ ดังนี้

- 1 สิทธิที่จะได้รับการสืบสวนสอบสวนด้วยความยุติธรรม
- 2 สิทธิที่จะไม่ได้รับการสอบสวนหรือพิจารณาคดีด้วยความเร่งรีบ
- 3 สิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือจากรัฐหรือการจัดหาทนายความ
- 4 สิทธิที่จะไม่ทำพยานหลักฐานโดยสมัครใจ
- 5 สิทธิที่จะไม่รับสารโง่งงหรือในกรณีที่ถูกข่มขู่โดยมิชอบ
- 6 สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีโดยเร็ว
- 7 สิทธิที่จะทราบถึงสาเหตุการกระทำผิด
- 8 สิทธิที่จะมีทนายความ
- 9 สิทธิที่จะได้รับสิทธิประกันตัวในคดีอาญา
- 10 สิทธิที่จะได้รับสิทธิช่วยเหลือจากรัฐหรือการจัดหาทนายความ
- 11 สิทธิที่จะไม่ทำพยานหลักฐานโดยสมัครใจ
- 12 สิทธิที่จะไม่รับสารโง่งงหรือในกรณีที่ถูกข่มขู่โดยมิชอบ
- 13 สิทธิที่จะได้รับการสืบสวนสอบสวนด้วยความยุติธรรม
- 14 สิทธิที่จะไม่ทำพยานหลักฐานโดยสมัครใจ
- 15 สิทธิที่จะได้รับสิทธิช่วยเหลือจากรัฐหรือการจัดหาทนายความ
- 16 สิทธิที่จะมีทนายความ

การช่วยเหลือของผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

ผู้มีสิทธิขอรับความช่วยเหลือ

1. เป็นผู้เสียหายจากการบังคับข่มขู่หรือทรมาน
2. จำเลยที่ถูกฟ้องดำเนินคดีอาชญากรรมในศาลที่ทำงาน
3. จำเลยที่ถูกฟ้องระหว่างสอบสวนและไม่มีสิทธิได้รับคำสอบสวนตามกฎหมาย คำขอสอบสวนผู้เสียหาย และคำให้การ และคำให้การจำแนกคดีอาชญากรรม
4. กรณียื่นอุทธรณ์ที่คณะกรรมการคุ้มครอง

ค่าเสียหายที่ได้รับการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

- ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล ไม่เกิน 40,000 บาท
- ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางกายและจิตใจ ไม่เกิน 20,000 บาท
- ค่าขาดประโยชน์หรือรายได้ส่วนเกินไม่ได้เป็นเวลาไม่เกิน 1 ปี
- เงินช่วยเหลือกรณีเสียชีวิต ไม่เกิน 100,000 บาท
- ค่าจำนวนความสูญเสียอื่น ๆ ไม่เกิน 5,000 บาท
- เงินช่วยเหลือความเสียหายอื่นๆ นอกจากข้อ 1 ** ขึ้นอยู่กับความใน 2 ปี นับตั้งแต่วันที่รัฐการละเมิดสิทธิฯ **

เกณฑ์การพิจารณา

- ✓ จัดตั้งและระงับเหตุ
- ✓ ฐานความผิด
- ✓ โอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือหรือบรรเทาความเสียหายตามกฎหมายอื่นๆ

03

ที่มา : กองทุนยุติธรรม ผู้ช่วยเพื่อประชาชน 4 การถึง

สิทธิของผู้ต้องสงสัยในคดีอาญาชั้นสอบสวน

บุคคลผู้ต้องสงสัย ซึ่งบุคคลเหล่านี้ยังไม่ใช่ “ผู้ต้องหา” ตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเนื่องจากยังไม่ได้ถูกจับกุมโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงยังไม่มี ฐานะเป็น “ผู้ต้องหา” และไม่มีสิทธิของผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เช่น สิทธิในการพบทนายความ สิทธิที่จะไม่ให้การใด ๆ ในชั้นที่ถูกควบคุม กังที่บุคคลผู้ต้อง สงสัยดังกล่าวยังเป็นเพียงผู้ต้องสงสัยเท่านั้น ไม่มีสิทธิที่จะได้รับรู้ในข้อหาและ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิด ไม่มีสิทธิได้รับการแจ้งเตือน (Miranda Warning) ไม่มี สิทธิที่จะไม่ให้การ (Right to Silence) ไม่มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย อีกทั้งไม่มี สิทธิเทียบเท่าสิทธิของผู้ต้องหาเด็กหรือเยาวชนและผู้ต้องหาหญิง

03

ที่มา : 5 ข้อ เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิของบุคคลผู้ต้องสงสัยของคดีความผิดตามกฎหมายพิเศษ ด้านความมั่นคงในการเข้ากิจกรรมการยุติธรรมทางอาญา